

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/33/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8823200721
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2024:8823200721.8

Uznesenie

Okresný súd Vranov nad Topľou v spore žalobkyne: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, XXX XX D., zastúpená JUDr. Danielom Tarbajom, advokátom so sídlom Zámocká 525/28, 091 01 Stropkov, IČO: 53 450 345, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava - mestská časť Dúbravka, IČO: 42 185 190, o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia v sume 1.216,- eur, takto

rozhodol:

Konanie zastavuje.

Žalovanému proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 4.4.2023 domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd žalovaného zaviazal na povinnosť zaplatiť žalobkyni 1 216,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a náhradu trov konania. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 25.08.2011 so žalovanou uzatvorila Úverovú zmluvu č. 803400967, na základe ktorej jej žalovaná poskytla finančné prostriedky v sume 1.400,- eur. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 30.01.2018 č.k. 9C/308/2012- 119 bola určená bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a zároveň súd určil, že zmluvná podmienka týkajúca sa administratívneho poplatku je neprijateľná. O odvolaní žalovanej proti prvoinštančnému rozsudku rozhodol Krajský súd v Prešove potvrdzujúcim rozsudkom zo dňa 17.01.2019 č.k. 11Co/86/2018-157. Citovaným rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove je preukázané, že žalovaná porušila právo spotrebiteľa tým, že v uzatvorenej spotrebiteľskej zmluve neuviedla obligatórne náležitosti v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a zakomponovala neprijateľnú zmluvnú podmienku v rozpore s § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa preto poukázala na ust. § 3 ods. 5 a ust. § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vzhľadom na uvedené bola toho názoru, že na súde úspešne uplatnila porušenie svojho práva, ako aj povinnosti žalovanej vyplývajúcej zo zákona č. 129/2010 Z.z., ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. a ust. § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka a žiadala od žalovanej ako spotrebiteľka primerané finančné zadostučinenie (ďalej aj „PFZ“) za porušenie jej spotrebiteľských práv, ktoré bola nútená brániť v základnom konaní. Požadovala sumu primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1.216,- eur, pričom tento nárok mal zohľadniť aj skutočnosť, že žalovaná sa o túto sumu pokúsila na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatiť.

2. Na pojednávaní dňa 21.3.2024 vzala žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu svoju žalobu v celom rozsahu späť poukazujúc na predbežné posúdenie jej nároku súdom ako premlčaného. Poukázala na dôvodnosť nároku, hoci premlčaného a nejasne vznesenú námietku premlčania žalovanou stranou, preto navrhla aplikovať dôvody hodné osobitného zreteľa a nepriznať žiadnej zo strán náhradu trov konania.

3. Žalovaný vo vyjadrení z 15.4.2024 súhlasil so späťvzatím žaloby žalobkyne, nesúhlasil však so žalobkyňou navrhnutou aplikáciou § 257 CSP a žiadal priznať náhradu trov konania.

4. Podľa § 144 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), žalobca môže vziať žalobu späť.

5. V zmysle § 145 ods. 1 CSP, ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

6. Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

7. V predmetnom spore žalobkyňa zobrala žalobu späť v celom rozsahu po prvom pojednávaní vo veci, pričom žalovaný po výzve súdu vyjadril svoj súhlas so späťvzatím, súd preto konanie podľa citovaného ustanovenia zastavil.

8. Podľa § 256 ods. 1 zákona CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

9. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

10. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

11. Ustanovenie § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku je z obsahového hľadiska v podstate zhodné so skorším § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý stratil účinnosť 30. júna 2016. Niet preto dôvodu neaplikovať ustálenú judikatúru všeobecných súdov, ktorá sa týka § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. (nález Ústavného súdu SR z 20. marca 2018, sp. zn. II. ÚS 569/2017)

12. Zavinenie zastavenia konania spočíva predovšetkým na procesnom „zavinení“ zastavenia konania, t. j. účastník konania, ktorý podal návrh na začatie konania a bez vecného rozhodnutia súdom zobral svoj návrh na začatie konania späť (napríklad bez udania dôvodu)(uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. 10. 2010, sp. zn. 2M Obdo 4/2010).

13. Zavinenie je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska a nie podľa hmotného práva z dôvodu, že v opačnom prípade by sa jednalo o posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku vo veci samej. Preto, ak zobral navrhovateľ návrh späť, zásadne platí (ak sa nejedná o prípad uvedený v § 146 ods. 2 veta druhá O.s.p.), že zavinil zastavenie konania a je preto povinný uhradiť odporcovi jeho trovy. (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.10.2008 sp.zn. 5 M Cdo 12/2008)

14. Zavinenie zastavenia konania je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska, a nie podľa hmotného práva z dôvodu, že v opačnom prípade by sa jednalo o posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku vo veci samej. Preto, ak žalobca zobral žalobu späť, zásadne platí, že zavinil zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť žalovanému jeho trovy. Pri rozhodovaní o trovách konania je tak právne významné len to, ktorá zo strán sporu zavinila zastavenie konania, čiže dôvod, pre ktorý vzal žalobca žalobu späť. Ak je dôvodom späťvzatia žaloby úhrada žalovanej sumy (alebo splnenie iného žalobou uplatneného nároku) žalovaným po podaní žaloby, zastavenie konania zavinil žalovaný. To však platí len vtedy, ak žalobca v späťvzati žaloby preukáže, že žalovaný splnil po podaní žaloby uplatnený nárok. V ostatných prípadoch zavinil zastavenie konania žalobca a znáša povinnosť nahradiť trovy konania, ktoré v spore vznikli žalovanému. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Obo/12/2018 z 20. 11. 2018

15. Ak nie je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom či v relevantnom rozsahu zachoval v zmysle žalobnej požiadavky, potom nie je dosť dobre možné nachádzať súvislosť, a teda ani procesné zavinenie medzi jeho správaním vo vzťahu k

žalobnej požiadavke (petitu); v takomto prípade nesie zodpovednosť na zastavení konania žalobca v dôsledku príčinnej súvislosti, ktorou je správanie účastníka konania, teda jeho prejav vôle spočívajúci v späťvzťatí návrhu, čo zodpovedá aj ustálenej judikatúre (viď R 49/1993, tiež bod 15 nálezu ÚS SR sp.zn. I. ÚS 196/09). (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.9.2011, sp. zn. 7 M Cdo 4/2010)

16. Z procesného hľadiska v danom prípade nepochybne zavinila zastavenie konania žalobkyňa, nakoľko vzala žalobu späť bez vecného dôvodu. Žalovanému tak vznikol nárok na priznanie plnej náhrady trov konania.

17. Výnimku pri rozhodovaní o trovách konania predstavuje ustanovenie § 257 CSP, ktorého účelom je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynuli z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán, prihliadne na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti. Môže tak dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (viď. uznesenie Ústavného súdu SR z 08.12.2011, sp. zn. II.ÚS/563/2011).

18. Z IV (s. 64): Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a všimnúť si aj okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní.

19. Účastníkovi, ktorý mal v konaní úspech, nemožno s odvolaním sa na § 150 (teraz § 257 CSP) nepriznať náhradu trov konania len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodovania v určitom druhu nároku. Jeho použitie musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (R 34/1982).

20. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa § 150 OSP treba prihliadať v prvom rade na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery všetkých účastníkov konania a treba vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dosah takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. Významnými z hľadiska aplikácie § 150 OSP (§ 257 CSP) sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj účastníkov v priebehu konania a pod. (Rozsudok NS SR, sp. zn. 3M Cdo 5/2006).

21. Aplikácia § 257 Civilného sporového poriadku pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa zásady úspechu v konaní, príslušný súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Takéto rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom. Rozhodovanie o trovách konania je v podstate druhotným aspektom konania, preto z pohľadu ústavnoprávnej udržateľnosti rozhodnutia nepovažuje za nevyhnutné, aby všeobecný súd za každých okolností poskytol stranám v konaní priestor, aby sa vyjadrili k potenciálnej aplikácii § 257 Civilného sporového poriadku. (uznesenie Ústavného súdu SR zo 6. 6. 2019, sp. zn. II. ÚS 113/2019)

22. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, pričom nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (porov. rozhodnutie ÚS ČR sp. zn. III.ÚS 292/07, I.ÚS 303/12).

23. Z obsahu spisu súd zistil, že uvedený prípad spĺňa vyššie uvedené podmienky potrebné pre aplikáciu § 257 CSP.

24. Otázkou aplikácie ustanovenia § 257 CSP sa zaoberal aj NS SR v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/102/2017 z 31. júla 2017, v ktorom uviedol, že zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, ak už vznikol procesnoprávny vzťah medzi súdom a oboma stranami sporu a medzi stranami sporu navzájom. V súvislosti s požiadavkou dovolateľky na nepriznanie náhrady trov dovolacieho konania protistrane aj pre dôvody hodné osobitného zreteľa dovolací súd poznamenal, že ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP).

25. V predmetnom prípade bolo preukázané, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 9C/308/2012 súd rozhodol bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej dňa 25.8.2011 medzi žalobkyňou ako spotrebiteľkou a žalovaným ako dodávateľom a zároveň súd určil, že zmluvná podmienka týkajúca sa administratívneho poplatku v predmetnej zmluve je neprijateľná. Žalovaný teda porušil právo spotrebiteľa tým, že v uzatvorenej spotrebiteľskej zmluve neuviedol obligatórne náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a zároveň použil v zmluve neprijateľnú zmluvnú podmienku. Bolo teda preukázané, že to bol práve žalovaný, ktorý v danom právnom vzťahu medzi stranami sporu závadne konal. Ak sa teda následne žalobkyňa ako spotrebiteľka domáhala aj primeraného finančného zadosťučinenia od žalovaného, takýto nárok by nebolo možné, aspoň čo do základu považovať za nedôvodný. Uvedené je zrejme aj z predbežného posúdenia nároku žalobkyne súdom na pojednávaní dňa 18.1.2024. Ak je aj takýto nárok premičaný, za situácie, že to bol žalovaný, ktorý v spotrebiteľskom právnom vzťahu závadne konal, čo spôsobilo vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie a jeho existenciu v čase podania žaloby aspoň vo forme naturálnej obligácie, súd nemohol nezohľadniť uvedenú skutočnosť minimálne ako dôvod hodný osobitného zreteľa pre nepriznanie trov procesne úspešnému dodávateľovi. Žalovaný síce nezavinil zastavenie konania, avšak svojim závadným a protiprávnym konaním (o čom bolo právoplatne rozhodnuté) zavinil, že sa žalobkyňa vôbec dostala do postavenia a do situácie, kedy musela svoje práva ako spotrebiteľka aktívne uplatňovať prostredníctvom súdneho konania.

26. Vzhľadom na tieto skutočnosti, súd vyhodnotil vyššie uvedené posúdenie súdom spotrebiteľského úveru za bezúročný a bez poplatkov, domáhanie sa nárokov žalovaným v danom právnom vzťahu v rozpore s dobrými mravmi resp. za použitia neprijateľnej zmluvnej podmienky (právoplatne rozhodnuté vo veci sp.zn. 9C/308/2012), za dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP a nárok na náhradu trov konania procesne úspešnému žalovanému proti žalobkyni nepriznal. Súd má za to, že z rozhodnutia vo veci sp.zn. 9C/308/2012 je zrejme, že žalovaný v danom právnom vzťahu závadne konal, keď formulárová zmluva predložená spotrebiteľovi na podpis nespĺňala zákonom vyžadované obligatórne náležitosti, žalovaný použil tiež neprijateľnú zmluvnú podmienku, nemôže preto profitovať (vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania) zo situácie, že spotrebiteľ voči nemu vzal žalobu o nárok na primerané finančné zadosťučinenie späť.

27. V tejto súvislosti je tiež potrebné poukázať na Rozsudok Súdneho dvora z 21. marca 2024 vo veci C-714/22, v zmysle záverov ktorého Článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13 v spojení so zásadou efektivity sa majú vykladať v tom zmysle, že: bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá umožňuje uložiť spotrebiteľovi povinnosť znášať časť trov konania, ak v nadväznosti na konštatovanie neplatnosti zmluvnej podmienky z dôvodu jej nekalej povahy sa jeho návrhu na vrátenie súm, ktoré boli na základe tejto podmienky zaplatené bez právneho dôvodu, vyhovel len čiastočne, pretože je prakticky nemožné alebo nadmerne ťažké určiť rozsah práva tohto spotrebiteľa na vrátenie týchto súm.

28. Uvedené je v súlade s judikatúrou Krajského súd v Prešove, ktorý obdobný názor na neúspech spotrebiteľa, aplikovateľný aj na daný prípad, nakoľko bolo právoplatne rozhodnuté, že v danom právnom vzťahu sa porušení svojich zákonných povinností dopustil práve žalovaný ako dodávateľ, vyjadril vo viacerých rozhodnutiach (porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 22CoCsp/4/2022 z 28. 02. 2022, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.5CoCsp/29/2022 z 18. 10. 2022, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.18CoCsp/15/2022 z 24. 11. 2022 rozsudok Krajského

súdu v Prešove sp.zn. 20CoCsp/31/2023 z 30. 11. 2023, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 22CoCsp/24/2023 z 19. 12. 2023).

29. Nakoľko pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa § 257 CSP treba prihliadať na pomery všetkých strán sporu a treba zohľadniť aj dosah takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka, súd prihliadol aj na pomery na strane žalovaného. Nakoľko ide v danom prípade o právnickú osobu, je možné jednoznačne vyhodnotiť, že zníženie majetku žalovaného výnimočným nepriznaním náhrady trov právneho zastúpenia, by nemohlo v žiadnom prípade ohroziť existenciu tohto subjektu. V majetkovej sfére žalovaného nedôjde k značnému úbytku a nepriznanie trov právneho zastúpenia tejto strane v predmetnej veci bude mať zanedbateľný dopad na jeho celkovú majetkovú situáciu.

30. Naopak žalobkyňa, ktorá je fyzickou osobou, môže potenciálne existenčne ohroziť aj pohľadávka na náhradu časti trov konania v danej veci.

31. Naviac súd zohľadnil aj postoj žalobkyne v konaní, ktorá po predbežnom posúdení súdu nechcela pokračovať v uplatňovaní premlčaného nároku a ďalšom navyšovaní trov konania a tiež pomerne laxný až pasívny postoj žalovaného, ktorého námietka premlčania vo vyjadrení k žalobe nebola vznesená *expressis verbis* a možno mať pochybnosti o jej určitosti a až na základe ingerencie súdu v súlade s § 54a Občianskeho zákonníka došlo k predbežnému posúdeniu nároku žalobkyne ako jednoznačne premlčanému.

32. V závere je potrebné zdôrazniť, že pokiaľ súd vymedzí hypotézu právnej normy § 257 CSP správne, nemôže byť jeho rozhodnutie v rozpore so zákonom, a to ani v prípade, že neboli vzaté do úvahy iné okolnosti, ktoré strana sporu považuje za podstatné. Na uvedené by bolo možné prihliadať a uvedené pri aplikácii ustanovenia § 257 CSP by bolo možné posudzovať len v prípade, že by tieto úvahy boli celkom zjavne neprimerané (napríklad by zohľadňovali skutočnosť, ktorá sa nijako k predmetnému zákonnému ustanoveniu nevzťahuje). (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 5Co/103/2018 z 19. 09. 2018).

33. Nakoľko bola zistená existencia vyššie popísaných dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP, súd dospel k záveru, že procesne úspešnému žalovanému je potrebné náhradu trov konania proti neúspešnej žalobkyni nepriznať.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.